

Pestprotocol Kernschool

2025 – 2026

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Doel van het pestprotocol.....	3
Wat is pesten?	4
<i>Rolverdeling bij pesten</i>	<i>4</i>
<i>Signalering.....</i>	<i>4</i>
<i>Oorzaken van pestgedrag</i>	<i>5</i>
Aanpak	7
<i>Preventief</i>	<i>7</i>

Inleiding

Dit protocol is opgesteld, omdat wij als school er alles aan willen doen om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk gepest wordt.

Het uitgangspunt van de Kernschool is dat alle leerlingen zich welkom en veilig moeten voelen op school om zo een optimale ontwikkeling door te maken.

Dit pestprotocol geldt in de hele school, dat wil zeggen; het schoolplein, de klas, de gymzaal, in het zwembad, in de taxi en tijdens alle excursies met school.

Vervelende situaties waarbij leerlingen zich niet prettig voelen kunnen gemeld worden bij alle medewerkers van school. Bij voorkeur wordt dit gemeld bij de eigen leerkracht.

Wanneer er tijdens de taxirit sprake is van een vervelende situatie kan dit ook gemeld worden bij de taxichauffeur. Deze is ook verantwoordelijk voor een goede overdracht van belangrijke informatie met betrekking tot het gedrag van leerlingen in de taxi.

Na schooltijd (los van het vervoer per taxi) zijn ouders verantwoordelijk voor het welzijn en veiligheid van de kinderen. School houdt zich verantwoordelijk voor de veiligheid bij activiteiten binnen schooltijd.

Anti-pestcoördinator: Britt Hansen.

Doel van het pestprotocol

Om ervoor te zorgen dat leerlingen een optimale ontwikkeling doormaken en zich veilig voelen op school maken we afspraken met elkaar. Door regels en afspraken te maken kunnen leerlingen en medewerkers elkaar aanspreken wanneer zich ongewenste situaties voordoen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Wij willen graag zien dat leerkrachten, leerlingen en ouders competent worden in het omgaan met pesten.

Wat is pesten?

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen en heeft drie kenmerken:

1. Het is intentioneel, iemand wordt bewust verdriet of pijn gedaan
2. Vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats
3. Er is sprake van een machtsverschil tussen dader en slachtoffer. De pester is sterker of met meer

We hanteren als definitie van het begrip pesten:

“Het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling van een of meer leerlingen door een klasgenoot of een groep van klasgenoten.”

Er zijn verschillende vormen van pesten. Wij onderscheiden

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen;
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen;
- Verbaal: uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken;
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten: alle vormen van pesten die online plaatsvinden, zoals op Facebook en Whatsapp.

Rolverdeling bij pesten

In een pestsituatie heeft elk kind een bepaalde rol. Deze rol geeft aan hoe de kinderen zich op dat moment gedragen. Bij het gebruik van deze rollen is het belangrijk om te weten dat kinderen niet een bepaalde rol *hebben*, maar zich *gedragen* op een manier die bij een bepaalde rol past. Welke rol een kind aanneemt kan ook verschillen per situatie. De verschillende rollen die wij onderscheiden bij pesten zijn:

- **Pester:** initiatiefnemer van het pesten;
- **Assistent:** doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- **Versterker:** doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- **Slachtoffer:** het gepeste kind;
- **Verdediger:** steunt en komt op voor het slachtoffer;
- **Buitenstaander:** weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

Signalering

Het is niet makkelijk om pesten vroegtijdig te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Mocht er sprake zijn van één van de onderstaande gedragsveranderingen is het belangrijk alert te zijn. Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk vooral in de thuissituatie zichtbaar.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt. Het kind:

- Is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;
- Vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;
- Wil om onduidelijke redenen thuisblijven;
- Klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;
- Komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;
- Raakt steeds spullen kwijt;
- Raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);
- Trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;
- Is angstig en gespannen;
- Is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;
- Heeft nachtmerries of huult zichzelf in slaap;
- Heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;
- Is chagrijnig, snel boos of lastig;
- Is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;
- Weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind pest. Het kind:

- Doet op een overdreven manier stoer;
- Is tegendraads en opstandig;
- Kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander;
- Roddelt of verspreidt vervelende geruchten;
- Is agressief;
- Heeft slechte schoolprestaties.

Oorzaken van pestgedrag

Inzicht in de beweegredenen van pesters kan helpen om pestgedrag beter te begrijpen, en effectiever aan te pakken. Kinderen of jongeren pesten elkaar bijvoorbeeld om hun sociale positie te verbeteren of te behouden, omdat ze het leuk of spannend vinden, of omdat ze juist zelf gepest worden

Sociale positie

Leerlingen kunnen zichzelf sterker voelen door een ander klein te maken. Ze krijgen een gevoel van macht en vergroten daarmee hun status binnen de groep. Pesters lijken vaak populair bij andere leerlingen, ook al worden ze niet altijd aardig gevonden.

Leuk of spannend

Een andere mogelijke reden om te pesten, is dat het kind of de jongere het leuk of

spannend vindt. Wie zich niet goed kan inleven in de gevoelens van anderen, kan het grappig vinden om een sterke reactie uit te lokken. Doordat het kind of de jongere minder geraakt wordt door andermans emoties, voelt hij of zij zich minder schuldig over dit gedrag.

Reactief pesten

Het pestgedrag kan ook een reactie zijn op een provocatie, angst of woede. Met name voor leerlingen die zich snel aangevallen voelen en moeite hebben hun emoties te reguleren, kan het moeilijk zijn om positieve relaties op te bouwen.

De gepeste pester

Sommige leerlingen gaan pesten omdat zij zelf gepest worden of werden. In de wetenschappelijke literatuur worden zij ook wel 'bully-victims' genoemd. Door zelf te pesten, reageren zij de negatieve emoties van het gepest worden af op anderen of nemen ze wraak. Het pesten kan voor hen ook een manier zijn om een betere sociale positie te krijgen. De tips die we hierboven noemden kun je ook in deze situaties gebruiken.

Aanpak

De Kernschool probeert een veilig sociaal klimaat op school te creëren door pesten te voorkomen (preventief) en tegen pesten op te treden als het zich toch voordoet (curatief).

Preventief

Binnen onze school wordt er cyclisch gewerkt aan de veiligheid van de kinderen.

Elke week wordt via het weekbericht aan alle collega's een van de 4 gedragsregels als speerpunt aangekondigd. Deze regel staat centraal in de komende werkweek en krijgt de meeste aandacht. Op deze manier weten alle collega's welke regel de aandacht krijgt, ook personeel dat niet dagelijks in de klas werkt, maar wel contact heeft met de kinderen. Alle regels gelden het hele jaar door. Dit zijn eenvoudige regels die ook begrepen worden door kinderen die de Nederlandse taal niet machtig zijn.

Deze regels zijn;

Ik doe aardig.

Ik luister.

Ik doe rustig in school.

Ik ruim op.

Op de Kernschool leren de leerlingen voornamelijk de Nederlandse taal. Elk thema vanuit de methode 'Wereld vol Woorden' biedt woorden aan met een sociaal-emotionele context. Leerlingen leren aan de hand van deze methode niet alleen de Nederlandse taal, maar ook wat de Nederlandse gebruiken zijn (voornamelijk die van school) en leren Nederlandse woorden te geven aan emoties.

De methode kent meerdere coöperatieve werkvormen waardoor leerlingen op een goede manier met elkaar leren omgaan.

Tijdens de lessen mondeling Nederlands leren de kinderen Nederlandse woorden te geven aan emoties.

Sociale situaties worden onder andere besproken aan de hand van prentenboeken die worden voorgelezen. Veel van deze prentenboeken zijn verwerkt in een powerpointpresentatie, zodat deze direct zichtbaar gemaakt worden voor de leerlingen. Aan de hand van deze prentenboeken wordt bijvoorbeeld uitleg gegeven over wat iemand denkt en voelt als hij niet mee mag doen met een groep, en laat zien hoe gedrag van andere kinderen dit gevoel kan opwekken.

Binnen de school is er veel aandacht voor positief gedrag. Er wordt vooral benoemd welk gedrag we willen zien.

Wanneer de groep vervelend dan wel pestgedrag afkeurt, zelf positief gedrag laat zien en opkomt voor de gepeste, valt de beloning voor de pesters weg. Het is belangrijk dat het pestgedrag niet alleen wordt afgekeurd, maar juist dat er voorbeelden zijn voor positief gedrag. Voor pesters is het soms moeilijk om uit hun negatieve rol te komen. Dat komt doordat anderen negatief gedrag verwachten en bang voor hen zijn of doordat pesters niet goed weten hoe ze positieve interacties aan kunnen gaan.

Door elke week een van de schoolregels centraal te stellen wordt het gewenste gedrag gestimuleerd.

Tijdens de Thema lessen wordt geoefend met het oplossen van conflicten wanneer de bijbehorende woorden worden aangeboden.

Tijdens de vrije momenten, zoals buitenspelen, is er altijd toezicht door een of meerdere medewerkers van school waaronder minimaal één leerkracht. Het aantal toezichthouders is afhankelijk van het aantal kinderen dat buiten speelt.

Curatief

De curatieve aanpak begint bij de signalering. Grensoverschrijdend gedrag bestaat niet alleen uit pesten. Kinderen kunnen ook ruzie maken of in een conflict terecht komen. Daarnaast is het ook mogelijk dat kinderen elkaar plagen of dat er sprake is van een misverstand. Op basis van onze definitie van pesten bekijken wij elke situatie vanuit het volgende perspectief:

- Gebeurt het met opzet (intentioneel)?
- Kan het 'slachtoffer' zich verdedigen (machtsverschil)?
- Hoe "erg" (intens) wordt het ervaren?
- Gebeurt het steeds opnieuw (stelselmatig)?

Ten tijde van het schrijven van dit protocol is er nog weinig tot geen ervaring met daadwerkelijk pestgedrag door leerlingen van de Kernschool.

Wanneer een leerling daadwerkelijk pestgedrag vertoont zal vanuit directie/IB contact opgenomen worden met ouders en zullen er passende maatregelen getroffen worden.

Het opstellen van curatieve maatregelen met betrekking tot pesten is nog een ontwikkelpunt.